

Các giải pháp khả thi trong quản lý hợp đồng xây dựng và kiểm soát rủi ro

16:41 10/04/2026

Chiều 10/4/2026, Hội Pháp luật Xây dựng Việt Nam (SCLVN) và Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC) đã phối hợp tổ chức hội thảo “Bài học từ các dự án Metro và Đường sắt: Thách thức và Cơ hội thực tiễn trong Quản lý Hợp đồng và Rủi ro”.

Hội thảo là sự kiện bên lề nằm trong khuôn khổ Hội thảo Trọng tài Xây dựng Quốc tế TP. HCM – HICAC 2026. Với 02 phiên thảo luận chuyên môn, chương trình tập trung chia sẻ kinh nghiệm trong nước và quốc tế, cập nhật xu hướng thực tiễn, đồng thời trao đổi các giải pháp khả thi trong quản lý hợp đồng và kiểm soát rủi ro. Thông qua đó, hội thảo hướng tới góp phần nâng cao năng lực quản trị dự án và hiệu quả quản lý rủi ro đối với các dự án hạ tầng trọng điểm trong giai đoạn phát triển mới.

Hội thảo là sự kiện bên lề nằm trong khuôn khổ Hội thảo Trọng tài Xây dựng Quốc tế TP. HCM - HICAC 2026. (Ảnh: Lê Vũ)

Phát biểu khai mạc hội thảo, ông Phạm Anh Tuấn - Phó Chủ tịch SCLVN nhấn mạnh, giai đoạn 2026 – 2030 là “bước ngoặt” của hạ tầng đường sắt Việt Nam, với Metro tại các đô thị lớn và đường sắt tốc độ cao Bắc – Nam. Riêng tuyến tốc độ cao dự kiến dài khoảng 1.541 km, tổng mức đầu tư sơ bộ khoảng 67,34 tỷ USD, chia thành 17 dự án thành phần; mục tiêu khởi công cuối năm 2026 và hoàn thành toàn tuyến vào năm 2035. Quy mô vốn và số lượng chủ thể tham gia cho thấy thách thức không chỉ ở kỹ thuật, mà ở biến động kinh tế - pháp lý và năng lực phối hợp: chậm giải phóng mặt bằng, biến động giá, lạm phát, thay đổi quy chuẩn, vướng mắc thanh toán - quyết toán, cùng rủi ro “giao diện” giữa các gói thầu.

Ông Tuấn cho rằng, để các dự án trọng điểm được triển khai hiệu quả, cần nâng cao năng lực quản trị hợp đồng, kiểm soát rủi ro và thiết lập cơ chế đồng bộ giữa các chủ thể tham gia. Theo đó, quản trị hợp đồng và rủi ro phải là công việc thường xuyên, có hệ thống: từ phân bổ rủi ro, quản trị thay đổi, kiểm soát chi phí – tiến độ đến nghiệm thu – thanh toán và phối hợp các bên. Việc quản trị tốt sẽ giúp “khóa” các bất đồng từ sớm, hạn chế chuyển hóa thành tranh chấp gây đội chi phí và kéo dài tiến độ dự án.

Đồng quan điểm, LS. Vũ Ánh Dương – Phó Chủ tịch thường trực kiêm Tổng Thư ký VIAC nhận định, làn sóng triển khai các dự án Metro và đường sắt quy mô lớn đang mở ra nhiều cơ hội phát triển, nhưng đồng thời đặt ra yêu cầu rất cao về quản trị rủi ro và các “bất đồng” tiềm ẩn trong quá trình thực hiện dự án. Với đặc thù dự án có cấu trúc kỹ thuật phức tạp, nhiều gói thầu và nhiều chủ thể tham gia, chỉ một vướng mắc nhỏ trong phối hợp, nghiệm thu, thanh toán hoặc thay đổi yêu cầu kỹ thuật nếu không được xử lý kịp thời theo đúng cơ chế hợp đồng có thể nhanh chóng tích tụ thành tranh chấp, tác động trực tiếp đến tiến độ và chi phí.

Mở đầu chương trình với phiên thảo luận “Cơ hội cho các Dự án đường sắt và Tàu điện ngầm tại Việt Nam”. Từ góc nhìn thực tiễn trong nước kết hợp kinh nghiệm quốc tế, các diễn giả đã phác họa bức tranh tổng quan về làn sóng đầu tư Metro - đường sắt tại Việt Nam, qua đó nhận diện các cơ hội để cải thiện mô hình phát triển dự án, nâng cao năng lực quản trị và thu hút nguồn lực xã hội. Trong phần trao đổi, các diễn giả đồng thời nhấn mạnh những thách thức nền tảng cần được khoanh vùng để nghiên cứu và đề xuất giải pháp.

Các vấn đề được hỏi đáp diễn ra sôi nổi, tập trung làm rõ cách các “cơ hội” nêu trên cũng đồng thời kéo theo các thách thức quản trị, qua đó định hình những vấn đề trọng tâm cần ưu tiên trong giai đoạn tới.

Tiếp nối chương trình, Phiên thứ hai với chủ đề “Thách thức trong Quản lý hợp đồng và quản lý rủi ro ở các Dự án nước ngoài - Một số giải pháp và khuyến nghị cho các Dự án Metro & đường sắt tại Việt Nam” Phiên 2 tập trung chia sẻ bài học từ thực tiễn các dự án Metro - đường sắt ở nước ngoài, qua đó “soi chiếu” những thách thức thường gặp khi triển khai dự án hạ tầng có cấu trúc kỹ thuật phức tạp và nhiều gói thầu.

Các nội dung thảo luận không chỉ làm rõ những thách thức cốt lõi trong quản lý hợp đồng và kiểm soát rủi ro đối với các dự án Metro và đường sắt, mà còn mang lại những góc nhìn thực tiễn và kinh nghiệm giá trị từ cả trong nước và quốc tế. Thông qua các chia sẻ sâu sắc của các chuyên gia, hội thảo đã gợi mở nhiều định hướng và giải pháp thiết thực nhằm nâng cao hiệu quả quản trị dự án, hạn chế phát sinh tranh chấp và tối ưu hóa việc triển khai các dự án hạ tầng quy mô lớn trong bối cảnh Việt Nam đang đẩy mạnh đầu tư phát triển.

Lê Vũ